

Not delivered, return to:
"GLASILO"
 6117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United States
 of America.
 Sworn circulation 30,000
 Issued Every Tuesday
 Terms of Subscription:
 For Members Yearly.....\$0.84
 For Nonmembers.....\$1.00
 Foreign Countries.....\$3.00
 Telephone: Henderson 3912

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 24, 1912.

Največji slovenski tednik
 v Združenih Državah
 Izhaja vsak torek
 Ima 20.000 naročnikov
 Naročnina:
 Za člane, na leto.....\$0.84
 Za nečlane.....\$1.00
 Za inozemstvo.....\$3.00
 NASLOV
 uredništva in upravljalstva:
 6117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Henderson 3912

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3rd, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22nd, 1918.

Stev. 31. — No. 31. CLEVELAND, O., 30. JULJA (JULY), 1929 LETO XV. — VOLUME XV.

POROČILO O VSESLOVENSKEM KATOLISKEM SHODU

Dnevi 6., 7. in 8. julija, 1929 bodo ostali z vidnimi črkami zapisani v zgodovini ameriških Slovencev. Značili bodo velike dneve prvega Vseslovenskega katoliškega shoda na naših ameriških Brezjah, v prijazen Lemontu, kamor je prihitelo nad deset tisoč našega, še vedno vernega in narodno zavrednega ljudstva.

Zal, da prihajamo s tem bolj skromnim poročilom šele danes v javnost, oziroma po preteku treh tednov teh velikih dni. Zadnje tedne je bilo na vrsti za priobčitev toliko uradnega, oziroma Jednotinega gradiva, da je nam za poročilo o Vseslovenskem katoliškem shodu primanjkovalo prostora. Skušali bomo torej ta veličasten shod opisati v glavnih potezih, da bodo o njem čitali tudi oni rojaki, ki se shoda niso udeležili. V doglednem času bo tem dana tudi prilika za lastnimi očmi zreti in opazovati to sijajno manifestacijo, ki je bila od začetka do konca povzeta na filmske slike.

Prvi dan Vseslovenskega katoliškega shoda je bila sobota, dne 6. julija. Naši clevelandski Orli so ta večer priredili v Česko-ameriški dvorani v Chicagu svojo akademijo, katere se je udeležilo okrog 1.500 oseb. Pri svojem izbornem nastopu je žel Orel velikanski aplavz in pohvalo. Take prireditve čikaški Slovenci še ne pomnijo.

Zvečer ravnoistega dne se je pa vršila v Lemontu otvoritvena pobožnost shoda z veliko procesijo na vrh hriba naših ameriških Brezij. Te procesije se je udeležilo nad 2.000 romarjev z gorečimi svečkami v rokah v počast Mariji, katero so nosili Kolumbovi vitezi, med pevanjem krasnih Marijinih pesmi, donečih iz grl vernih romarjev. Na hribu se je za tem vršila pobožnost Mariji v počast, nakar je navdušeno govoril o Mariji Rev. Odilo Hanjšek. V angleškem jeziku je pridigal Very Rev. M. Šavs ter priporočal mladini, da naj ostane vedno zvesta naši nebeški Materi. Po dovršeni pobožnosti na hribu so udeleženci zažgali velik kres v počast sv. Cirilu in Metodu, našima slovenskima blagovestnikoma.

Nedelja, dne 7. julija je bila krona Vseslovenskega katoliškega shoda. Ta dan se je vršila dopolnitev v Jolietu velika Jednotina jubilejna slavnost, o kateri smo že poročali. V Lemontu ob 10. uri se je pa brala slovesna sv. maša na prostem, katero je daroval ob asistenci številne duhovščine Msgr. A. Ogulin iz St. Paula, Minn. Slavnostno pridigo je imel Rev. Dr. Hugo Bren in sicer o Ciril-Metodiji ideji. To, precej obširno krasno pridigo bomo dobesedno priobčili pri prvi prilici. Navajamo pač zaključek te pridige, ki se glasi takole:

"Naša sveta brata in očeta! Čujta, kaj vama danes Benjamin med slovanski narodi v Ameriki prisega! Čuvati hočemo biser sv. vere, ki sta ga nam vidva prinesla in so ga nam naše matere zagreble v srca, v globino src, da ga nam dolej nihče ni mogel ukrasti

bliznjimi. Gojimo torej zavest, da smo Jugoslovani. Gojimo torej med seboj ljubezen in potrpežljivost.

"Naj vaš shod rodi obilo uspeha v tem oziru. To je moja srčna želja in v tem zmislu vas prisrčno pozdravljam!"

Ob sklepu govora Dr. Pitamica, je zaorilo iz tisočih grl: Živijo, Dr. Pitamic!

Zatem so govorili župan mesta Lemont, Mr. Keough, okrajni državni pravdnik Rehn iz Joliet, kongresnik Reed, Walker, senator Barr iz Illinois in razni drugi okrajni ter mestni zastopniki. Vsi so navajali svoje veliko navdušenje in veselje na tem shodu, ter so čestitali ameriškim Slovincem k tako sijajno uspelem in prirejenem shodu.

Nato je bil predstavljen Rev. Dr. Hugo Bren, došel na ta shod iz Ljubljane kot zastopnik prevzvišene škofa Dr. A. B. Jegliča. Dr. Hugo Bren je burno pozdravljen govoril sledeče: "Rojaki! Prinašam vam očetovski pozdrav in višjepastirski blagoslov našega Mojzeka, ki je slovenski narod izpeljal iz egiptovske teme, versko moralnega somraka, ki ga je razpel nad njim netopirski liberalizem. Prinašam vam pozdrav in blagoslov apostola našega, ki je v dolgih letih svojega požrtvovalnega dela zakuril med nami kres versko-moralnega prepoveda. Prinašam vam pozdrav in blagoslov duše naših katoliških shodov, eksekutivnega organa njih resolucij, in lahko rečem, da tudi idejnega očeta vašega katoliškega shoda. Prinašam vam pozdrav za naše duše osi-velega škofa — Dr. Anton Bonaventura Jegliča.

"Tik pred odhodom iz domovine, binkoštno soboto sem bil pri njih. Našel sem jih seveda pri delu. Kakega družega mlajšega bi pri takem zdravstvenem stanju našel v postelji. Bili so prehlajeni in sumljivo pokakšjevali. Pravkar so se vrnili z birmne gori nekje z italijanske meje, kjer jih je na potu zajela snežna vihra. Dejal sem jim: 'Prezvišeni v posteljo bi morali iti.'"

"Kakemu drugemu bi še pristavil: Pri taki starosti se s podobnim prehlajenjem ni saliti. Razumeli so, kaj bi še redkele in se mladeniško odrezali: 'Stari naj gredo v posteljo, mi mladi moramo pa delati!' To so naš škof, posebej naš gorečnost in delo za narod. Ko so me ob slovesu spremili do vrat, so mi ponovno s povdarmom dejali: 'Pozdravite na shodu moje drage Amerikance v mojem imenu! In Bog naj na Marijino priprošnjo blagoslovi nje in njih katoliški shod!'

"Rojaki! Čujem glasove, da se domovina mati ali nič ne bri- ga za vas, da vam ni mati, bolj mačeha. Menim, da je ta očitek pretrd. Očitek otroka je, ki se je dolgo grel na materinem srcu in ga je ljubeče nego- vala njena mehka roka, ko se je pa postavil na svoje noge, je dvignil roko proti bridko preizkušeni, onemogli materi. Pa recimo, da je ta očitek upravi- čen. A vsaj enega je treba iz- vzeti, ker ga sigurno ne zadene. Našega škofa Jegliča. Kadar- koli je svoje zveste pastirje in čredo sklical na katoliški shod,

VELIKA KAMPANJA MLADINSKEGA ODDELKA

Iz zapisnika polletnega zborovanja julija meseca t. l. je razvidno, da je glavni odbor določil razpis VELIKE KAMPANJE MLADINSKEGA ODDELKA.

Ta kampanja je razpisana od 1. julija, 1929, do 31. julija, 1930. Kampanja se torej zaključuje tik pred prihodnjo konvencijo. Želja glavnega odbora Jednote je, da bi se v tej veliki kampanji pridobilo 5.000 novih članov in članic za mladinski oddelek.

Da bo društvenim uradnikom kakor tudi posameznim članom in članicam dana lepša prilika za agitiranje in pridobivanje novih članov, zato je glavni odbor določil, da je pristopnina za časa kampanje prosta. Enako so novo pristopili člani in članice mladinskega oddelka prosti asesmenta za prvi mesec in tako tudi ne plačajo prispevkov za plačilno knjižico. Z drugo besedo rečeno: VSI TEKOM KAMPANJE PRISTOPILO ČLANI IN ČLANICE SO PROSTI VSAKEGA ASESENTA ALI PRISPEVKA ZA PRVI MESEC.

Glavni odbor je poleg tega določil še posebno nagrado 25 centov za vsakega novega člana ali članice. Nagrada se izplača onemu, ki bo pridobil najmanj štiri nove člane ali članice.

Kampanja je torej razpisana. Podajmo se vsi na delo. Ako stori vsak svojo dolžnost, bomo lahko pri prihodnji konvenciji pokazali, da smo predpisano kvoto dosegli.

Naj bo naše geslo v tej kampanji: PÉT TISOČ NOVIH ČLANOV IN ČLANIC ZA MLADINSKI ODDELEK!

Želeč najboljšega uspeha, čestajam s sobratiskim pozdravom JOSIP ZALAR, glavni tajnik.

Spominska slika Jednotine 35-letnice

Slika nam predstavlja od leve na desno: br. Jos. Zalarja, gl. tajnika K. S. K. J., br. Antona Grdina, gl. predsednika K. S. K. J., in jugoslovanskega poslanika Dr. Leonid Pitamica, katere je slikar povzel po dovršeni paradi pred cerkvijo sv. Jožefa v Jolietu, Ill., dne 7. julija, t. l.

kadarkoli je svoje pastirje po- zval na posvet, kaj bi mogel še storiti za svoje ovčice, vedno je njegov duh spaval tudi čez meje dežele, države, Evrope med izseljence in vprašal je: 'Kaj bi mogli zanje storiti, da jih ohranimo veri in narodu?' In v svojih trudnih nočnih urah, ki jih toliko prebije pred tabernakelnom, njegovo apo- stolsko srce trepeta tudi za iz- seljence, zlasti one, ki jih je potrdil za Kristusovo armado. Prepričan sem, da je danes nje- gov duh med nami, da se je danes pri sveti maši spomnil na naš shod in da bo on prvi, ki bo vsejano seme z molitvijo zalil. Vrnimo mu ljubezen za ljubezen. Sporočimo mu, da je njegov življenjski program: Po Mariji k Jezusu tudi naš pro- gram. Njemu pa večna slava in krepi slovenski: Živijo!" (Dalje prihodnjič).

SLAVNOST V RIMU

Vatikansko mesto, 25. julija. — Devetindesetletnega pro- stovoljnega papeževga jetni- štvja je bilo nocoj konec, ko je papež Pij XI zapustil svojo vat. palačo ter se pojavil na histo- ričnem vatikanskem trgu, kjer je blagoslovil do 250.000 ljudi broječo klečečo množico verni- kov. Papež je obhodil trg v veličastni procesiji, obdan od svojih kardinalov in prelato- v, verniki pa so ga navdušeno po- zdravljali: "Viva il papa" (Ži- vel papež). Ko je dospela pro- cesija do trga Bernini, se je pa- pež ustavil ter z visoko dvig- njeno monštranco blagoslovil klečeče vernike.

Med množico je bilo tudi na tisoče Amerikancev, ki se na- hajajo baš na obisku v Italiji. Med temi je tudi mnogo ame- riških škofov in prelato- v kakor tudi nižje duhovščine.

Na čelu procesije je korakala švicarska garda, za njo pa du- hovščina s papežem. S tem svojim pojavom je papež poka- zal, da je dosežen med italijan- sko državo in sveto stolico po- polni sporazum.

Na trgu, kjer se je vršila procesija z blagoslovom in na ulicah, ki meje na ta trg, je bilo razpostavljenih približno 15.000 italijanskih vojakov, ki so skrbeli za mir in red. Ko se je pojavila papeževa proce- sija, je vojaštvo zaprlo vse do- hode na trg. Istčasno so se oglasili tudi zvonovi vseh cer- kva v Rimu.

Ko se je zmrčilo, slovesnost- jo še vedno niso bile končane in trg se je razsvetil s tisoče- rimi žarčicami. Ko je priko- rakal papež mimo italijanskega vojaštva, je slednje prezentira- lo puške ter mu s tem izkazalo spoštovanje in čast.

Ko se je pojavil papež pred fasado bazilike, je slednja za- žarela v tisočih lučih. Dasi je papež zdaj privrkat zapustil Vatikan, vendar pravzaprav ni zapustil vatikanskega ozemlja, ki je bilo nedavno stvorjeno, in na katerem se nahaja tudi ba- zilika sv. Petra.

Preden je vzdignil papež svo- jo roko k blagoslovu, je fanfa- ra švicarskih gardistov zatro- bila s svojimi srebrnimi troben- tami, nakar je nastala taka ti- šina, da se je v dvesto tisočgla- vi množici, zbrani na trgu, za- jel plač nekega dojenčka, ki je zajokal. Ko je papež odšel na- zaj v Vatikan, se je pričela množica razhajati in v dobri uri je bil trg spet izprazen.

TRAGIČNA SMRT NADE- BUDNEGA SLOVENCA

Marsikomu, ki si je že od mladih let hotel v potu svojega obraza in truda zasigurati bolj- šo bodočnost, in je posvetil v ta namen vsa svoja mlada leta pri študiranju, je neisprosa smrt prekrizala njegove načrte.

Ta usoda je te dni zadela tu- di enega izmed naših cleveland- skih rojakov, Edwin Primožič, dijaka tretjega letnika medi- cinske šole na Western Reserve univerzi, urednika lokalnega tednika "Cleveland Journal" in učitelja slovenske Mladinske šole Slovenskega Narodnega Do- ma. Smrt ga je na nepričako- van in tragičen način zadela

NOVI SLOV. MONSIGNOR

REV. ANTON J. REZEK ODLIKOVAN

Marquette, Mich., 22. julija. — Te dni se je vrnil iz Rima tukašnji škof Rt. Rev. Joseph Nussbaum in je prinesel vese- lo novico, da je sv. oče imeno- val tri odlične duhovnike mar- quettske škofije svojim hišnim prelatom ali monsignorjem. Od- likovani duhovniki so sledeči: Rev. Henry Buchholtz, Rev. R. C. Jacques in Rev. Anton J. Rezek. Prvi je rodom Nemec, drugi Francoz, tretji pa Slove- nec.

Father Rezek, L. L. D. je bil rojen leta 1867 v Radovici na Dolenjskem. V Ameriki biva od leta 1887. Bogoslovne študije je dovršil v semenišču sv. Fran- čiška v Milwaukee, Wis., in bil v mašnika posvečen od škofa Vertina v Marquette, Mich., dne 12. julija, 1890. Zatem je pastiral do leta 1895 pri raz- nih župnijah v Michiganu. Od tedaj pa do danes pa upravlja župnijo sv. Ignacija v Hough- ton, Mich.

Rev. Rezek je spisal in izdal leta 1907 izborno sestavljeno zgodovino škofije Sault Ste. Marie in Marquette v dveh zvezkih. Prvi del te knjige ob- sega tudi jako obširen životopis pokojnega škofa Barage in ostalih ameriških slovenskih škofov. V priznanje za to je bil imenovan častnim doktor- jem literature L. L. D. Msgr. Rezek je dalje član škofijske- ga stavbinskega odbora in za- eno škofijski svetovalec.

Novemu slovenskemu monsi- gnoru naše iskrene čestitke!

dne 25. julija zvečer s tem, da je bil ubit med avtomobilsko vožnjo, ko se je vračal domov v Cleveland, O.

Pokojnik se je mudil ves ta mesec v Carlisle, Pa., na orož- nih vajah v tamkajšnjem vo- jaškem taboru kot rezervni podporočnik. Teh vaj se je udeležil, da se malo odpočije od svojega vsakdanjega dela. Baš zadnji večer, ko se je v avto- mobilu enega izmed njegovih prijateljev vračal domov, je njegov sopotnik zavozil neda- leč od mesta Warren, O., v nek ob cesti stoječi truck. Sofer ni bil dosti poškodovan, toda Pri- možič je bil pri tem zadobil smrtno poškodbe.

Pokojni Edwin Primožič je bil rojen 25. decembra, 1903 v Chicagu, Ill. V deški dobi je odšel nato s svojimi roditelji v staro domovino, kjer je bival nekaj let ter obiskoval gimna- zijo v Ljubljani, kjer je dovršil šest razredov. Zatem je prišel spet v Ameriko; tu je pohajal v Lincoln High School, leto dni na Ohio State University v Columbusu, O., nato pa je tri leta študiral medicino na West- ern Reserve University v Cleve- landu, O. Svoje uspešne študi- je je bil končal letos in na je- sen bi bil promoviran doktor- jem vsega zdravilstva.

Zapušča očeta in eno sestro. Pogreb se je vršil včeraj. Naj v miru počiva. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

12	5915	Frank Orašem	5335	Joseph Orašem	5937	43	5937
12	5915	Frank Orašem	5335	Joseph Orašem	5937	43	5937
12	5915	Frank Orašem	5335	Joseph Orašem	5937	43	5937
12	5915	Frank Orašem	5335	Joseph Orašem	5937	43	5937
152	8016	Helena Buncich	5378	Michael Buncich	150.00	75	150.75
152	8016	Helena Buncich	5378	Michael Buncich	150.00	75	150.75
163	9441	Ana Dokman	5378	Thomas Dokman	62.50	31	62.81
13	8724	John Strudel	5378	Frank Strudel	135.00	67	135.67
13	8724	John Strudel	5378	Frank Strudel	135.00	67	135.67
177	11103	Louise Kamničar	5381	Math Kamničar	106.00	83	107.49
93	18553	Anton Martincich	5404	Stefania Martincich	130.00	32	130.32
93	18553	Anton Martincich	5405	Mary Martincich	130.00	32	130.32
93	18553	Anton Martincich	5406	Frank Martincich	130.00	32	130.32
93	18553	Anton Martincich	5407	Frances Martincich	130.00	32	130.32
93	18553	Anton Martincich	5408	Joseph Martincich	130.00	32	130.32
93	18553	Anton Martincich	5409	Anton Skrbec	130.00	32	130.32
2	22999	John Videtich	8418	Joseph Videtich	116.67	29	116.96
2	22999	John Videtich	8419	Marg. Videtich-Tezak	116.67	29	116.96
2	22999	John Videtich	8420	Elizabeth Videtich	116.67	29	116.96
80	7441	Catherine Zvonar	8464	Amalia Zvonar	1,000.00	43	1,000.43
188	28900	Anton Kisič	8463	Steve Kisič	43.00	43	43.43
50	11790	Ignac Skacan	8476	Magdalena Skacan	850.00	80	850.80
163	28985	Ivan Klobučar	8477	John Klobučar	800.00	100	800.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8478	Stephen Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8479	Thomas Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8480	Mary Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8481	Albert Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8482	Peter Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8483	Vilhelma Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8484	Dorothy Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8485	Agnes Slobodnjak	100.00	100	100.100
147	5486	Dora Slobodnjak	8486	Anna Slobodnjak	100.00	100	100.100

\$31,415.01 \$1,623.38 \$33,038.39

Od 1. januarja do 30. junija 1929 dedičem plačani zneski

Dr. št.	St. cert.	Ime umrlega(e)	St. bančne knjižice/Ime dediča	Vašota	Obresti	Skupaj	Datum izplačali
16	1088	Peter Coriari	5474	Anna Mihelič	\$0.00	\$4.09	54.09 Jan. 7, 1929.
95	19374	Stanley Vaznaj	5489	Staza Vaznaj	150.00	12.75	162.75 Feb. 7, 1929.
86	3616	Johnanna Benedičić	5509	Fanny Benedičić	125.00	11.78	136.78 May 14, 1929.
131	17894	Anton Berdajs	5521	Anton Berdajs	225.00	18.53	243.53 Feb. 6, 1929.
12	876	John Gerčman	5542	Stephen Gerčman	33.54	2.69	36.23 Feb. 6, 1929.
2	3639	Frank Papež	5550	Alois Papež	50.00	4.74	54.74 June 25, 1929.
29	3723	Barbara Tomec	7018	Theresa Tomec	100.00	5.07	105.07 Mar. 22, 1929.
80	9807	Justine Keber	7421	Louise Keber	800.00	36.58	836.58 Mar. 14, 1929.
95	18554	Peter Vašek	7516	Anna Vašek	150.00	5.67	155.67 Mar. 1, 1929.
78	9129	Helene Oman	7690	John Oman	300.00	9.84	309.84 May 22, 1929.
64	16685	Joseph Kolakovich	7784	Anton Kolakovich	300.00	6.78	306.78 Apr. 15, 1929.
64	16685	Joseph Kolakovich	7784	Nikola Kolakovich	300.00	8.30	308.30 May 25, 1929.
147	5483	Rozine Plešec	7874	Helen Plešec	100.00	2.26	102.26 May 25, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7990	Frances Stritof	108.00	1.08	109.08 Mar. 14, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7991	Michael Stritof	108.00	1.08	109.08 Mar. 14, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7992	Edward Stritof	108.00	1.08	109.08 Mar. 14, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7993	Joseph Stritof	108.00	1.08	109.08 Mar. 14, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7994	Anton Stritof	108.00	1.08	109.08 Mar. 14, 1929.
2	2794	Jakob Stritof	7995	John Stritof	10.00	1.10	11.10 Mar. 14, 1929.
45	11399	Frank Balkovec	8131	Marco Balkovec	200.00	2.00	202.00 May 2, 1929.
16	5616	Mary Omerza	8180	Frank Omerza	136.43	1.02	137.45 Apr. 5, 1929.
168	24029	Alois Ficzo	8229	Theresa Ficzo	500.00	2.50	502.50 Mar. 14, 1929.
47	25534	Martin Kremesec	8421	Evelyn Kremesec	600.00	1.50	601.50 June 18, 1929.

\$4,669.77 \$141.60 \$4,811.37

Polletni račun "Glasila K. S. K. Jednote"

OD 1. JANUARJA DO 30. JUNIJA 1929.

DOHODKI:

Mesec	Iz gl. urada	Iz mlad. oddelka	Naročnina	Oglasi	Skupaj
Januar	\$1,500.00	\$4.70	\$284.44	\$1,789.14	
Februar	1,500.00	7.32	258.61	1,765.93	
Marc	1,500.00	6.48	201.56	1,708.04	
April	2,500.00	1.60	232.10	2,733.70	
Maj	1,500.00	7.18	296.82	1,804.00	
Junij	1,000.00	\$600.00	3.88	370.68	1,974.56
Skupaj	\$9,500.00	\$600.00	\$31.16	\$1,644.21	\$11,775.37
Preostanek dne 31. decembra 1928					\$685.95
					\$12,461.32

IZDATKI:

Mesec	Plača	Tisk lista	Poštnina II. Class	Razno	Skupaj
Januar	\$275.00	\$1,616.14	\$450.00	\$150.00	\$2,491.14
Februar	300.00	1,324.22			1,624.22
Marc	300.00	1,338.72			1,638.72
April	300.00	2,015.21	\$450.00	\$50.00	2,815.21
Maj	300.00	1,367.64		200.00	1,867.64
Junij	300.00	1,351.62			1,651.62
Skupaj	\$1,775.00	\$9,013.55	\$900.00	\$400.00	\$12,088.55
Preostanek 30. junija 1929					\$372.77
					\$12,461.32

REKAPITULACIJA:

Prenos depozita na banki 31. dec. 1928	\$685.95
Dohodki za 6 mesecev	11,775.37
Skupaj	\$12,461.32
Izdatki za 6 mesecev	12,088.55
Preostanek 30. junija 1929	\$372.77

IMETJE K. S. K. JEDNOTE PRI "GLASILU" 30. JUNIJA 1929.

Bančni depozit	\$372.77
Ročna blagajna	3.63
Depozit na pošti II. Class	111.15
Kredit pri neplačanih oglaših	645.15
Pisarniška uprava (Fixtures)	300.00
Inventory knjig pri uredništvu	150.50
Adresar lista in omara	735.39
Skupaj	\$2,318.14

Glavnemu uradu in sobr. nadzornikom predloženo v pregled in potrdilo, Joliet, Ill., 9. julija 1929.

IVAN ZUPAN, upravnik lista.

Pregledali knjige in račune dne 9. julija 1929 ter našli vse v redu. Martin Shukle, Louis Zelezničar, Frank Francich, Michael Hochevar, Louise Likovich, nadzorniki K. S. K. J.

Zapriseženo in podpisano v moji prisotnosti, danes dne 9. julija, 1929.

Joseph J. Nemanich, javni notar.

(Počet) My commission expires April 30, 1931.

LJUDSKO ŠTETJE SE BLIŽA

Kongres je odobril vse potrebne postavke in začel od 1. aprila bodočega leta bo 100,000 popisovalcev šlo od hiše do hiše, da popišejo vse prebivalstvo Zedinjenih držav. Najmodernejši stroji, izumljeni v to svrhu, bodo prispevali h končnemu štetju. Ljudsko štetje (census) od leta 1930 bo petnajsto v zgodovini Zedinjenih držav, kajti ustava predpisuje, da se tak popis mora vršiti vsakih deset let. Poprej se je tak popis vršil takoj začetkom leta, ali radi praktičnih vzrokov je kongres to pot določil,

naj popis začne 1. aprila.

Ljudsko štetje ima več namenov, ne le seštevati prebivalstva. Nabira popolne podatke o poljedelstvu, tovarništvu, bogastvu. Kongres želi, da se sedaj popisuje tudi način distribucije, potom katere blago prihaja od producenta na konsumenta.

Ljudsko štetje od leta 1920 je našlelo 105,710,620 prebivalcev v Zedinjenih državah. Če ni se, da jih je sedaj okoli 120 milijonov. Radi vzporedbe naj navedemo prebivalstvo nekaterih držav: Nemčija čez 62 milijonov, Italija čez 40 milijonov, Angleška 44, Švedska 6, Norveška 2,700,000, Jugoslavija 12

Ko je Viljem Nemandski ovojil Angleško leta 1066, hotel je doznati stanje svoje nove zemlje. Tako je leta 1085 izdal ukaz, naj se zapiše vsak plemenitaš in kmet, vsak akter zemlje, vsako govedo, vsak mlin, vsako vlastelinstvo, vsak plug, njihovo vrednost, prirodna bogastva, gozdove, polja in reke — torej precej moderen popis.

Dasi so Zedinjene države med najmlajšimi narodi na svetu, vendarle so bile prve, ki so ustanovile ljudsko štetje v rednih presledkih. To prvo redno ljudsko štetje se je vršilo leta 1790. Švedska je prva sledila temu primeru. Angleška, Prusija in Francija so še le deset ali dvajset let kasneje uvidele potrebo takega rednega štetja. Rusija je izvedla svoje prvo ljudsko štetje še le leta 1897. Vsa ta resnega začetka so Zedinjene države razvile največji statistični urad na svetu.

Porast Zedinjenih držav se najbolj vidi iz teh števil: Leta 1800 je bilo v Zedinjenih državah 5,300,000 prebivalcev, leta 1850 — 23,191,000, leta 1900 — 75,994,000 in leta 1910 za 44 milijonov več. Ta nagli porast — največji v zgodovini človeštva — je eden izmed razlogov, zakaj je prišlo do omejitve priseljevanja.

AMERICAN JUGOSLAV ASSOCIATION OF MINNESOTA INFORMACIJSKI URAD

(V tej koloni bodo od časa do časa priobčane razne informacije, katere morejo služiti v korist Jugoslovanom v Zedinjenih državah sploh, posebno pa rojakom v Minnesoti).

Urejuje: John Movern, tajnik A. J. Z. v Minnesoti.

BULLETIN ŠT. 4.

Opomba: Sledeče poročilo o številu jugoslovanskega prebivalstva v mestu Buhl, Minn., je od Buhl Ameriškega Jugoslovanskega kluba, št. 4, A. J. Z. v Minnesoti.

Število jugoslovanskih družin v mestu Buhl, Minn., in njih jugoslovanska narodnost je kot sledi:

- A) Slovenske družine 31
B) Hrvatske družine 51
C) Srbske družine 15

Skupaj 97 družin
Skupno število Jugoslovanov v mestu Buhl, Minnesota, je 593, ki se dele po njih jugoslovanski narodnosti, kot sledi:

- I) Slovenci:
a) Moški 82
b) Ženske 70 152

- II) Hrvati:
a) Moški 170
b) Ženske 160 330

- III) Srbi:
a) Moški 63
b) Ženske 48 111

Skupaj 593
Jugoslovani nad 21. letom starosti:

- SLOVENCI:
a) Moški 36
b) Ženske 32 68

- HRVATI:
a) Moški 68
b) Ženske 38 106

- SRBI:
a) Moški 22
b) Ženske 14 36

Skupaj 210
Jugoslovani pod 21. letom starosti:

- SLOVENCI:
a) Moški 46
b) Ženske 38 84

- HRVATI:
a) Moški 102
b) Ženske 122 224

- SRBI:
a) Moški 41
b) Ženske 34 75

Skupaj 384
Jugoslovani, ameriški državljani:

- SLOVENCI 56
Hrvati 40
Srbi 6

Skupaj 102

Jugoslovani, ki imajo prve ameriške papirje:

- Slovenci 5
Hrvati 18
Srbi 9

Skupaj 32

Jugoslovani, ki nimajo nobene ameriškega papirja (Aliens)

- Slovenci 7
Hrvati 48
Srbi 21

Skupaj 76

REKAPITULACIJA

Jugoslovani in njih državljanstvo:

SLOVENCI:

- a) Ameriški državljani 56
b) Oni, ki imajo prvi papir 5
c) Oni, ki nimajo papirjev 7
d) Otroci pod 21. letom 84

Skupaj 152

HRVATI:

- a) Ameriški državljani 40
b) Oni, ki imajo prvi papir 18
c) Oni, ki nimajo papirjev 48
d) Otroci pod 21. letom 224

Skupaj 330

SRBI:

- a) Ameriški državljani 6
b) Oni, imajo prvi papir 9
c) Oni, ki nimajo papirjev 21
d) Otroci pod 21. letom 75

Skupaj 111

Iz predloženega poročila je razvidno, da izmed 210 polnoletnih Jugoslovanov v mestu Buhl, Minn., jih je samo 102, ki imajo volilno pravico.

Zgodovina Jesenic.

Letos je jugoslovanski kralj povzdignil dosedanj trg Jesenice v mesto. To so Jesenice, ki se zadnji čas nepričakovano hitro razvijajo, tudi v veliki meri zaslužile. Naj sledi nekaj zgodovinskih podatkov.

Jesenice morajo svoj razmah zahvaliti železni industriji, ki je od nekdaj tu na vsem bivšem Kranjskem najbolj cvetela, in naravnemu železniškemu križišču. Tudi cestna mreža je tu naravnost v vzornem redu. Saj je že rimski diktator

Julij Cezar gradil tu svojo cesto leta 57. pred Kristom, ko so mu Karni zaprli vse prehode preko Karavank. Še sredi 18. stoletja je bil ob poti v ziljski dolini v skalo vsekani napis:

"G. I. Cezar vlam inviam s. solert et impendio rotabilem red..." (to je G. Julij Cezar je po lastnem načrtu in na lastne stroške izpeljal to vozno cesto). Železniška proga proti Ratečam je bila otvorena leta 1870, bohinjska pa leta 1906.

Jesenice, ki štejejo danes okrog 6,000 prebivalcev, so dvakrat pogorele (leta 1783 in 1815).

Železna industrija je v preteklih časih sirovine (rudo) kopala v domači okolici in jih talila v svojih plavžih. Odtod se del Jesenic še dandanes imenuje Plavž.

Valvazor nam o tem poroča: "V starih časih so bile fužine nad Savo in Plavžem na Planini..."

Rodovina Bucelleni pa je središče dela prenesla na Savo in na Javornik in tako so fužine na Planini prenehale.

Cesarsko dovoljenje za zgradbo topilnic in fužin je iz leta 1538. Sicer pa je bila tu železna obrt že v predzgodovinski dobi, o čemer pričajo stare izkopnine. Bucelleniji pa niso imeli posebne sreče: nerealno gospodarstvo, potratnost in zločinski elementi so jih gospodarsko uničili.

Leta 1683 so sezidali cerkev pri Sv. Križu. Odšli so v začetku 18. stoletja, a se pozneje vrnil ter iskali tu zlata in srebra. Rudarski sodnik je napisal, da ga sicer ne bodo našli, da bi ga pri svojem razkošju zares zelo potrebovali, da bi mogli izhajati. Še v letu 1617 so sezidali na Plavžu cerkvico sv. Barbare, zavetnice rudarjev. Danes je ni več.

Železarne so prešle v last Garzonijev in nato Ruardov. Rudo so izvažali tudi v tujino,

dasi je bilo že 1788 preračunljeno, da mora rude kmalu zmanjkati, tako da danes uvažajo Jesenice le tujo rudo in jo predelujejo.

